

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto s prilogo »Domači Prijatelj« 2 goldinarja. — Priloga izhaja 10. in 30. dan v mesecu.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Leto XVII.

V Celovcu, 20. avgusta 1898.

Štev. 23.

V a b i l o.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem

napravi

v nedeljo dne 28. avgusta 1898, ob 2. uri popoldne,

shod

v gostilni pri Müllerju v Železni Kaplji

s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav. — 2. O državnem zboru. Poroča g. drž. poslanec Lambert Einspieler. — 3. Poročilo o deželnem zboru. — 4. Govor: »Kdo hoče in more pomagati kmetiskemu stanu?« — 5. Razno-terosti. — 6. Prosta zabava.

Slovenci, zlasti volilci, pridite v obilnem številu na shod!

Odbor.

XIII. redna velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Ribnici

dne 11. avgusta 1898. leta.

Prevažna naša šolska družba sv. Cirila in Metoda izbrala si je za letošnji svoj trinajsti občni zbor prijazni trg Ribnice na Dolenjskem. Trg je oblekel ob tej slavnostni priliki praznično svojo obleko, bil je ves v narodnih in cesarskih zastavah. Pred kolodvorom postavili so slavalok z napisom: »Pozdrav cvetu naroda!« drugega pa pri vходу v trg iz same ribniške »suhe robe«, to je iz rešet, sodčkov, sit, žlic, putrihov itd. Jako slovesen je bil vsprejem došlih gostov na kolodvoru, kjer jih je pozdravil načelnik moške in načelnica novo ustanovljene ženske podružnice ribniške, dalje občinski odbor, pevska društva »Tabor« in »Glas«, požarna bramba z godbo, dekleta v narodni noši in nebroj ljudstva. Udeležbe od zunaj pa bi bili želeli malo — več, zlasti tudi s Koroškega!

Po sv. maši, katero je daroval v krasni farni cerkvi vč. g. dekan Fr. Dolinar, vršilo se je zborovanje na vrtu Arkotove gostilne. Prvomestnik g. prof. Tomo Zupan je otvoril zborovanje in v

svojem pozdravu naglašal potrebo sloge in jedinstva v prosih naše šolske družbe.

O družbinem delovanju v minulem letu je poročal glavni tajnik g. župnik A. Žlogar. Z ganljivimi besedami opisuje žalostne šolske razmere v obmejnih pokrajinah ter prepričevalno navdušuje na delo za roda čast in rast. — Družba šteje sedaj 134 podružnic, 81 mešanih, 24 moških in 29 ženskih z vkup 12.000 članov. Glavni smoter družbe so dobri šolski zavodi za slovensko mladino, katero potujejo v nemških in laških šolah. Teh zavodov je 16, in sicer: Zabavišče v Celju, kjer je bilo letos 38 otrok; zabavišče v Mariboru je vzgojevalo 58 otrok, kar dokazuje, da je tudi v Mariboru mnogo Slovencev; štirirazredna deška šola pri sv. Jakobu v Trstu 225 dečkov; trirazredna dekliška šola pri sv. Jakobu v Trstu 177 deklic; zabavišče v Rojanu 81 otrok, na Greti 51 in v Pevni 49 otrok. Narodna šola v Št. Rupertu pri Velikovu je letos v dveh razredih vzgajala 120 otrok. Prvo zabavišče v Podgori pri Gorici je vzgajalo 61, drugo 51 otrok; »Sloga« v zabaviščih v ulici sv. Klare 73 in v ulici Barzellini 67 otrok. Društvo »Sloga« s pomočjo družbe sv. Cirila in Metoda vzdržuje v Gorici slovensko petrazrednico, ki je letos štela 565 otrok, in zabavišče pod Kostanjevico, kjer je bilo 71 otrok. Dalje vodi gospa Antonija Nadlišek-Grmekova zabavišče pri sv. Ivanu poleg Trsta in gospica Dragica Gregoričeva zasebno zabavišče v Škedenju pri Trstu. V prvem je bilo 60, v drugem 39 slovenskih otrok.

Sreče slovensko je veselo vsled napredka naše družbe, da si je žalostna resnica, da moramo Slovenci plačevati šole, v katerih se naša mladina potuje, a poleg tega še vzdrževati zasebne zavode, da rešimo, kar je še mogoče rešiti.

Da družba pomnoži svoje dohodke, je izdala letos tri knjige: »Franc Jožef I., cesar avstrijski«, spisal profesor Fr. Hubad; »Andrej baron Čehovin« in »Naš cesar Fran Josip I.«, katero je spisal prvomestnik Tomo Zupan. Dalje so užigalice, katere je založil g. Perdian, doslej donesle družbi 1200 gld.; kava 200 gld., precej tudi nabiralniki, svinčniki in tudi milo obeta dohodkov. Kresovi na čast sv. Cirila in Metoda še niso ugasnili, a tudi razni darovi ne še usahnili. Družbo podpirajo slovenski časopisi, posojilnice in hranilnice, deželni zbor kranjski, obč. zastop ljubljanski in razni za-

sebniki. — Konečno poročevalec pozivlje vse zavedne Slovence, da vsak po svojih močeh moralno in gmotno podpira družbo ter neti ogenj ljubezni in požrtvovalnosti za krščansko in narodno vzgojo naše mladine, ter med živahnim odobravanjem konča z besedami našega pesnika Bogdana:

„Na stražo! — Na straži naj vsakdo bedi,
Da tujec ne stopi čez mejo!
Odslej nam sovragi nobene pedi
Zemlje več odvzeti ne smejo!“

O denarnem stanju družbe poroča blagajnik g. kurat A. Koblar. Dohodkov je bilo: Doneski podružnic gld. 7994-30, pokroviteljstva gld. 1160-82, podpora dež. zbora kranjskega 1000 gld., podpora občinskega sveta mesta ljubljanskega 500 gld., darila 30 slov. posojilnic 580 gld., razni darovi gld. 1178-05, Mohorjani so darovali gld. 30-70, odkup od novoletnih voščil 84 gld., časniki so nabrali gld. 1765-14, iz nabiralnikov gld. 57-66, od vžigalic 700 gld., od svinčnikov 83 gld., volila gld. 227-70, »Lublanske Novice« gld. 341-98, obresti od naložene glavnice gld. 165-56, prehajalni 165 gld. Skupaj gld. 16.033-91. — Stroškov je bilo: Šola v Trstu gld. 5446-69, šolsko poslopje v Trstu gld. 4001-31, šolska vrta v Rojanu in na Greti gld. 1741-57, šolstvo na Goriškem gld. 2565, šolski vrtec v Mariboru gld. 303-42, šolski vrtec v Celju gld. 470, šola v Velikovu gld. 690-50, šolsko poslopje v Velikovu gld. 677-83, podpore in nagrade gld. 694-76, knjige gld. 734-77, tiskovine gld. 112-25, stanarina gld. 175-35, razni stroški gld. 206-47. Skupaj gld. 17.819-92. Primanjkljaja je tedaj 1786 gld. Koncem lanskega leta je bilo v blagajnici še 1267 gld. 33 kr.

Blagajnik je nadalje z obširnejšimi podatki pojasnil navedeni račun in splošno denarno stanje družbe. Obojno poročilo se je živahno odobravalo kakor tudi poročilo nadzorstva, katero je podal g. mestni župnik Malenšek.

V glavni odbor so bili zopet izvoljeni po pravilih izstopivši gg. dr. vitez Bleiweis, Gregor Einspieler in Anton Žlogar; na mesto g. dr. I. Dečka, ki se je vsled oddaljenosti odpovedal odborništvu, se voli na novo g. prof. Brežnik v Ljubljani.

Nadzornišтво in razsodništvo je bilo potrjeno dosedanje.

Prvomestnik g. T. Zupan nasvetuje, da se odbor izstopivšemu odborniku g. dr. I. Dečku pis-

svojimi mojstri. Ni ga bilo rokodelskega stanu, ki ne bi bil zastopan v tej skupini.

Potem prišli so strelci in odposlanci raznih bralnih in zabavnih društev. Tu so bila zastopana tudi češka društva v inozemstvu, v Norimberku, Hamburgu, Lipsiji itd. Uradniška in pevska društva so bila istotako zastopana. Manjkalo pa tudi ni kolesarjev in kolesaric, kmetijskih in trgovskih ter dijaških društev.

Kamnoseški delavci v srednjeveški noši so nosili skrinjico z raznimi listinami in spominki, katero so zaklenili v temeljni kamen. Za njimi prišel je voz, na katerem je bila živa podoba, kako se razni stanovi klanjajo Palackemu. Na veliki sohi bila je podoba njegova, okrog nje pa razne zgodovinske osebe. A s tem slavnostni sprevod še nikakor ni bil končan. Prišli so še zastopniki kmetov, dalje učitelji, profesorji, zastopniki znanstvenih društev, poslanci, zastopniki narodnih občin, požarne brambe itd. — Čaroben je bil pogled na vse te množice. Zastave postavili so okrog prostora, na katerem so položili temeljni kamen. (Dalje sledi.)

Smešnica.

Tropa možakov, pomešana s fanti, sedela je v krčmi, z imenom »pri rmeni žabi«. Razgovarjali so se o učenosti in prebrisanosti glavah. Eden je hvalil svojega sinka, drugi svojega soseda in tretji zopet koga drugega. »E kaj to!« oglasi se naposled Zdolov Tejče, »kaj to! jaz sem potoval po Nemškem, pa sem slišal pet let starega otroka gladkeje nemško govoriti, kakor mi vsi vkup znamo; to se reče učena glava!«

Podlistek.

Spomini na zlato Prago.

(Spisal J. R.)

(Dalje.)

Slavnostni sprevod.

Gotovo neizbrisen ostane vsakemu udeležencu in gledalcu v spominu slavnostni sprevod, ki se je pomikal s Kraljevih Vinogradov skozi mesto na Palackega trg, kjer se je položil temeljni kamen velikemu spomeniku, ki ga tam postavi narod svojemu probuditelju. Dež je rahlo naletaval in tako nekoliko motil ta del slavnosti, a kaliti ni mogel navdušenosti, niti odvracati nešteti množice, ki so od vseh strani hitele na ulice in trge, koder se je imel pomikati sprevod. V kočijah, s cvetjem in trakovi bogato okrašenih, vozili smo se na določeno zbirališče. Od vseh strani prihajala so društva s svojimi zastavami, godbami itd.

Na določeno znamenje začel se je pomikati sprevod naprej. Najprej vozili smo se gostje. Na obeh straneh ulic stalo je ljudstvo, ki nas je burno pozdravljalo, vsa okna so bila polna radovednih gledalcev. Kakor zid stale so te množice, ne da bi kdo izstopil iz vrst in delal kak nered. Za red skrbeli so samo »Sokoli« in vzorno so ga vzdržali, policajev ni bilo videti nikjer, a jih tudi treba ni bilo. Tu si videl, kako vzgo-

jen je ves narod in kako si sam zna vzdržavati red. — Videl sem dne 14. avgusta tudi slavnostni sprevod, ki so ga v Celovcu povodim cesarske slavnosti priredili vojaški dosluženci (veterani). Sprevod bil je prav lep, a kolika razlika med Prago in Celovcem! Kako se obnaša ljudstvo tam in kako tu! Tam vse v najlepšem redu, tu drvi razni odborniki in mnogoštevilni policaji na vse strani, ne da bi jim bilo mogoče vzdržati reda! In zato ta sprevod v Celovcu ni mogel napraviti posebnega utisa. Celovčani pa se od Čehov lahko marsikaj naučijo!

Ko smo dospeli preko množic, ki so nas vse skozi burno pozdravljale in metale duhteče šopke na nas, na slavnostni prostor, odkazali so nam pripravljene sedeže. Velika in odlična družba zbrala se je tu. Za red so skrbale mestne straže, ki so prišle v zgodovinskih svojih nošah.

Mimo nas je stopal slavnostni sprevod, v katerem je bilo nad 30 tisoč udeležencev! Blizu dve uri je trajalo, predno je odkorakal zadnji mož.

Nosili so vkup 132 društvenih zastav; 12 zastav starih zadrug in nebroj malih zastavic. V sprevodu bilo je 14 godb. Na čelu jezdili so »Sokoli« na konjih. Sledila so druga sokolska društva iz raznih krajev kraljestva in Nižje-Avstrijskega. Za »Sokoli« stopale so dolge vrste narodnih delavcev, katere je občinstvo posebno burno pozdravljalo, potem rokodelci in obrtniki. Mesarji, pivovarji, mlinarji, dimnikarji itd. prišli so v lepih svojih delavskih nošah z znamenji svoje stroke. Posebno ljubki so bili mali rokodelski učenci in vajenci, ki so pogumno stopali pred

Spominjajte se Ciril-Methodove družbe!

meno zahvali, da skupščina potem okr. glavarstva v Kočevju izrazi presvetlemu cesarju globoko udanost, zvestobo in pokorščino, presvetlemu knezu in škofu ljubljanskemu pa brzojavno sporoči udanost in velepospovedanje. Vse nasvete je skupščina z živahnim odobravanjem vsprejela.

Konečno g. prvomestnik s primernim nagovorom zaključuje zborovanje.

V Arko-tovem hotelu je bil banket, pri katerem je bila prav živahna in neprisiljena zabava. Svirala je črnomeljska godba, pevsko društvo „Glas“ pa je zapelo več zborov. Došlo je 25 brzojavnih pozdravov, običajne napitnice pa so govorili gg. prof. Tomo Zupan, dekan Fr. Dolinar, svetovalec Višnikar, notar L. Svetec, ces. svetnik Murnik, Jaklič in Rozman. Najlepša je bila napitnica gospe Ponikvar iz Trsta, ki je v ognjevitih in izbranih besedah slikala poklic slovenske matere, ki vzgaja krepkoste hčere in značajne sinove, da otmemo pogina slovenski rod!

Lepo se je zvršil tudi ta zbor naše prekoristne družbe sv. Cirila in Metoda, ki tudi v bodoče združuj Slovence h krepkemu delu za roda rast in doma čast!

Dopisi prijateljev.

Iz Velikovca. (Südmarkovanje. — Ne sreča.) Dne 7. t. m. vršila se je na tukajšnjem mestnem vrtu »Bürgerlust« slavnost v korist zloglasnega nemškega društva »Südmark«. Čul sem, da so menda nameravali naši nemški nacionalsci, da bi svojo žalost nad smrtjo Bismarka, največjega sovražnika naše mile Avstrije, pokazali, ovo že napovedano slavnost zopet odpovedati, vendar so se zopet premislili. Tudi so v začetku govorili, da se bo slavnost vršila na bližnji Lilijski gori, na zadnje so se pa odločili napraviti jo na mestnem vrtu, morda radi kolesarjev, ki bi na goro ne šli, morda pa tudi zavoljo tega, ker bi se na gori ne zbralo toliko ljudi. Došlo je na slavnost kakih 160 kolesarjev. Neki kolesar, ki je prišel iz nemške Št. Vidske strani, pokazal je svojo nemško strast s tem, da je, ko se je vozil memo naše »narodne šole«, trikrat izpljunil. S tako omiko hoče se Slovincem tedaj nemški »Herrenvolk« prikupiti! Samo ob sebi se razume, da so na to slavnost došli tudi naši ljubeznjivi nemškutarji iz Pliberka, Grebinja, Doberlevasi in drugih krajev Podjunske doline. Komedije in otročarije, katere so uganjali na mestnem vrtu, privabile so seveda tudi mnogo radovednežev iz mesta na vrt, saj je bil tam pravi »hec«. Kolesarje so pri vходу v mesto v celovškem predmestju slovesno z godbo sprejeli. Na mestnem vrtu je župan Pinterič prebral (!) slavnostni govor. Značilno znamenje naših žalostnih državnih razmer pa je, da se je ove protislovenske slavnosti udeležilo tudi mnogo uradnikov. Takega mišljenja so tedaj uradniki našega okraja, v katerem prebiva poleg samo 9000 Nemcev in nemškutarjev, 43.000 Slovencev! C. kr. uradnik, okrajni zdravnik in c. kr. sanitetni asistent g. dr. Zych pa je imel celó govor, v katerem je menda izrazil nado, da bo tudi slovenska okolica kmalu ponemčena! Vedno stara pesem; ker mestnim nemčurjem slovenščina mrzi in ker mnogo uradnikov ne zna slovensko, tedaj naj bi se Slovenci nemško učili! Po mnenju teh gospodov se tedaj mora slovensko ljudstvo po njih ravnati, ne pa narobe. Da se želja g. dr. Zycha nikdar ne bo izpolnila, poročstvo so nam naši zavedni slovenski okoliški kmetje, ki so od mestjanov popolnoma neodvisni. Naše mesto le od slovenske okolice živi in zdaj se drznejo naši nemški prenapetneži s svojim društvom »Südmark« slovenski okolici napovedati narodno smrt. Slovenski kmetje, pokažite našim mestnim zagrizencem hrbet in ne kupujte več pri njih, ako vas ob sredah še tako prijazno slovensko nagovarjajo; potem se bodo celo gotovo kmalu spametovali! — Celi dirindaj je imel še slabe posledice. Kolesar Ivan Fišer, rojen iz Starega Trga pri Slovenjem Gradcu in dacear v Pliberku, se je, ko se je proti večeru peljal po strmem klancu v Mlinski graben domu, s svojim kolesom ponesrečil, padel je namreč tako nesrečno raz kolesa vznak na tla, da si je črepinjo prebil in je dne 9. t. m. tukaj umrl, brez da bi prišel še k zavesti. Drugi dan so ga od tod v Pliberk prepeljali, kjer je bil pokopan.

Dostavek uredništva. Slišali smo, da se je te »Südmarkove« veselice udeležil tudi g. c. kr. okrajni glavar Kreuter. No, to je pač znamenje časa, da na take veselice hodijo c. kr. uradniki in da tam govoré zoper ljudstvo, ki je vzdržuje s svojimi davčnimi novci!! Ali cenjena gospôda ne pozná namenov »Südmarke«, ali ne vé, da je to društvo le orodje za ponemčevanje Slovencev onim, ki po obstrukciji z vso silo nasprotujejo vladi, tisti vladi, v katere službi so ti gospodje? Pač daleč smo prišli, in potemtakem se mnogim čudnim pojavom v našem javnem življenju prav nič ni več — čuditi! Da se Bog usmili!

Iz Globasnice. (Nemškutarjska napihnjenost ali nemška glorijska v Globasnici.) Slišal sem bil, da smo v »Kärntner Nachrichten« slovenski Globaščani menda zelo počrtnjeni pred »olikanimi« Nemci kot suroveži ali puntarji ali kaj-li. Še le zdaj se mi je posrečilo dobiti št. 57., kjer je gotovo od učiteljeve roke pisan dopis, v katerem toži in javka, kako se godi v »črni« ali vsaj temni Globasnici nemškemu pozdravu prav slabo, da »zaslepljeni in surovi« ljudje šolarjem na nemški pozdrav nočejo prijazno odgovarjati, ampak jim še grozijo in žugajo z zausničami, bičem, v lice pljujejo ter z grdimi besedami odgovarjajo. Če bi nas tako lažljivo sramotenje pred svetom ne jezilo, bi jaz res prijatelje povabil, naj z mano trdovratnim Slovincem mačje solze pretakajo nad ubogim nemškutarjskim srcem dopisnika, ki se toliko trudi za nemški pozdrav, pa vidi, da se mu tako slabo godi. Res, huda nesreča za nemške nacionalsce, da je še tako temno v Globasnici, ali ne? Značilno je že dosti za moža, ki živi v čisto slovenski vasi, še celo za učitelja, ki poučuje čisto slovenske otroke, to prijateljstvo z zagriznjenimi sovražniki našimi! Če ima kdo kaj iz dna srca potožiti — kakor naš dopisnik, gre gotovo k svojim najljubšim prijateljem. Iz dopisa je značilno: 1. nas narodnjake imenuje požeruhe Nemcev, 2. šolarji morajo po učiteljevem ukazu nemško pozdravljati, 3. namesto hvale (odzdrava), katere je nemški pozdrav ravno tako vreden kakor vsaki drugi, odgovarjajo tukajšnji »zaslepljenci« le z grdimi imeni in grožnjami, 4. ob enem od nas spoštovanem možu, ki ga imenuje požeruha Nemcev, pravi: on sme spoštovanje pričakovati le od svoje »črne« stranke, nikoli pa od nas, ki nas hoče snesti; 5. h koncu piše: škoda je o grdem in surovem obnašanju večine tukajšnjih Slovencev proti mladini, ki s takšnim vzgledom ji »predi hodijo«, še eno besedo zgubiti; 6. vsak bralec more že iz naštetega spoznati, kako žalostno stoji z našim prebivalstvom; 7. zadnji stavek: Le to še opomnim, da bodo otroci z mirom nemško pozdravljali, saj hodijo v dvojezično šolo. Dopisnik v tem dosti razodeva svoje srce. No, tako odkritosrčnega, kot tu za hrbtom, se nam doma ne kaže, ker v obraz je zelo prijazen. Izjavimo, da taka pisava, za nas hudo razžaliva, kaže veliko napihnjenost in predrznost. Mogoče, da se je pisec hotel samo nemškim gospodom prikupiti, kajti njegovo nemško pevsko društvo je razpadlo in njegova luč, s katero je hotel temoto v Globasnici pregnati, je šla tedaj za goro; zato si je morda hotel v časniku spet prižgati luč slave. A našega spoštovanja si s tem ni pridobil in mi z nevoljo zavračamo njegove, na nas namerjene besede.

1. Ne pustimo se psovati »požeruhe Nemcev«, ker nismo ljudozrci. Ljudi — če so tudi Nemci — pikati in grizti, ali celo trgati in »žreti«, imamo za greh in to pustimo vašemu velikemu mojstru Volku; ta je dosti grozen. Mi nismo njegovi učenci, ali ste Vi? Mi Boga prosimo kruha in za sad zemlje, ne pa: daj nam Nemcev, da bomo imeli kaj žreti. Pri nas še vera kaj velja in krščanska ljubezen. Če boste hodili z nami radi v cerkev, tudi Vas ne bo veselilo žreti Slovencev. Katere Nemce pa bi naj žrli? Vi niste pristen in bi nam v želodec obležali. En sam Nemec stanuje pri nas že več let, pa ga nas nobeden ni vgriznil, ampak ga spoštujemo. — 2. Vendar enkrat vemo, zakaj otroci tako delajo; v šoli se jim ukazuje! Zdaj tudi vemo, zakaj je otroke tako strah; marsikateri bi rad slovensko pozdravil, pa se boji učitelja. Zdaj verjamemo rajši otrokom, ki se opravičujejo: če bi slovensko pozdravil, pa je kateri zraven, me v šoli zatoži in potem sem zaprt. Tedaj učitelj zaukazuje, pa tudi grozi in kakor otroci pravijo, kaznuje, če ne pozdravi otrok nemško! Ali ni to surovost? Vprašamo, ali ima učitelj pravico to storiti? Razložite nam vendar, ali imate take ukaze od svojih višjih? Sicer se pa mi »zaslepljenci«, ki nismo kos vsega občudovati in se kar hitro podvreči vsemu, kar se otrokom v šoli natrobi, ali po vaše misliti, še naprej drznemo držati se svoje pameti (sevé, nemško pobarvana naša pamet ni, pa menda zato nič manj jasno ne vidi). Učitelj ima ukazovati v šoli, zunaj pa naj gleda, da se šolarji lepo obnašajo. Tudi na to naj gleda, da otroci spodobno o pozdravljajo, spodobno pa ne pomeni nemško, ampak, kakor se spodobi. Za slovenske otroke v slovenskih krajih pa se spodobi, vsaj domače ljudi slovensko pozdravljati. — Pa morda je zunaj šole tudi nemški učni jezik? Potem pa ne vemo, kako daleč sega oblast učiteljev. Mogoče, da prepoveste otrokom sploh slovensko govoriti tudi doma med seboj in z nami, in zapoveste nemško moliti? Ne zamerite, z otroci imamo tudi domači, stariši pravico in večjo, ko jo ima šola z njimi. Mi imamo tudi dolžnost, otroke izrežati, jih smemo tudi učiti, kako naj pozdravljajo. Učite jih pa v šoli tako, da bo tudi nam starišem prav. Vprašal bi še, ali nimajo zaradi pozdrava čast. g. župnik nič besede in pa šolski svet? — 3. Pravite, da nemški pozdrav je ravno toliko vreden kot vsaki drugi. Če hočete reči, da nemški

ni nič več vreden kot slovenski, je res, pa še manj je vreden, ker slovenski rečemo vsaj »Bog daj«, nemški se pa to ne reče. Tega morebiti pa ne umete, da je pozdrav: »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« tisočkrat več vreden, kot s težavo izrečen »Kuten Morken«. Vprašajte nemške narodnjake, ali jim je vsak drugi pozdrav, n. pr. hrvatski, ravno toliko vreden kot nemški? Če ne pritrdijo, potem pa tudi ne more nam nemški biti toliko vreden, kot naš domači. Razumete? Kratkoterminalno se drznem reči: če dete pozdravi v tuji besedi, to ni noben pozdrav, to je spakovanje, norčevanje. V norčiji se časi zgodijo, da kateri dobrega znanca — pa sicer ne lahko — pozdravi v jeziku, ki ga ne zna. In sploh, kako pa naj Slovenec odgovori na nemški pozdrav? Da bi rekel za šolarjem spet ravno tisto, to se bo zdelo obema po slovenski šegi pravo spakovanje. Boste morali še nas stare učiti! Škoda, da niste prinesli nemške »kulture« malo prej, zdaj že itak nima kaj veljave pred svetom! — 4. S »črno stranko« nas pitate. Ali se Vam črno dela pred očmi? To pride od omotice v glavi, ali pa ste sovražnik duhovščine in vere? Grozi se nam pred učiteljem, ki nosi tako sovraštvu v srcu. Našemu spoštovanemu možu bo pač malo mar, kakšno spoštovanje ima pri »Vas«. (Če je res, da Vas hoče snesti ali požreti, potem pač gotovo ne bo nič vprašal, ali ga spoštujete ali ne, Vas hoče samo snesti, pa je.) Kdo pa ste Vi? Luč sveta, ki preganja temoto z nemškim pozdravom? Poznamo vas; par pustih napetnežev, ki hočete ljudem brez pravega značaja glavo zmešati z nemškutarijo, vas je. Vaša milost, žalostna milost! Pa če ste prijatelj šole, bi nas kmetov-očetov ne smeli hujskati zoper učitelje in šolo. Šola je taka, da ne moremo nič pravega veselja imeti z njo, vzemite nam še vse veselje do nje in vse spoštovanje do učiteljev! — 5. Mu je žal, da bi še besedo izgubil. Morebiti je že preveč izgubljenih? Vidi se, rad bi še, pa mu je zmanjkalo, kar je mogel izvedeti, je vse povedal, pa še več ko resnico. O hudih grožnjah, zausnicah, grdih besedah in da bi bil kdo otroku v lice pljunil, o tem meni, čeravno naše ljudi dobro poznam, ni nič znano, morali ste tedaj še obrekovanje in laži na pomoč vzeti. Resnica je, kolikor je meni znano, le, da so narodnjaki otroke opominjali in svarili, naj pozdravljajo slovensko, naj pustijo neumno spakovanje v tujem jeziku. Toplič se bo znal že sam zagovarjati, nisem ga vprašal. Pa naj se le ne boji v Globasnici priti, nemška glorijska dopisnikove stranke še ni tako velika, da bi zaukazovala, naj si zamaši ušesa, če pride v Globasnico, kdor noče slišati nemško. To je le grda baharija morebiti dveh še mladih nemškutarjev. Tudi preveč tirja od nas, če želi, naj bi še mi šolarjem »predi hodili« z vzgledom, t. j. učitelju še pomagali otroke naučiti »kuten Tak, kuten Morken«. Sevé, potem bi bilo v Globasnici takoj vse svetlo, morda še po noči, in temni oblaki bi svetlega solnca ne upali si zakrivati. — 6. »Kako žalostno stoji z prebivalstvom!« Zakaj pa, ali ker se v vinogradih slabo kaže in so ljudi zmerni? O ne, ampak, ker jim nemški pozdrav ne doni v ušesih kakor sladka godba iz raja nemškega rajha! Meni se pa zdi, mnogo bolj žalostno je, da jih mnogo Vam in Vašim prijateljem slepo verjame, se dá zoper nas domačine nahujskati in si od nemščine srečo obeta. Če menite, da od nemškega pozdrava kmetom prihaja sreča, se grozno motite in ste še malo skusili po svetu; pa ker ste mladi, se boste še obrusili. Ali Vi gotovo le surovo obnašanje ljudstva, o katerem ste tožili, obžalujete. Če so naši narodnjaki res taki, kakor pišete, je res žalostno, ali še bolj žalostno je, če se bodo naši ponemčeni otroci učili surovosti, zmirjanja in psov od mojstrov Vaše nemške stranke, ki se še celo v državnem zboru veliko grše obnašajo. Veliko bolj žalostno in večja nesreča je, če se otroci od Vas naučijo zaničevati svoje domače, svoje stariše in svoj materin jezik. Zapomnite si! Žalostno za učitelja, če izprašuje od otrok v šoli, kaj jim odgovarjajo in si zapisuje. Otroci so pravili, da bo učitelj tožil, a zdaj je prišlo na dan, komu je tožil; v šoli si je gradivo nabiral za malopriden časnik, ki Slovence grdi. Žalostno, da otrokom verjame. Ali si ni zmisli, da otroci se tudi lažejo, če vidijo, da se učitelju prikupijo s tem? Pa da je le kaj za časnik, je pa dobro! Ali ni to otroke hujskati zoper stariše? Veliko previdnosti je posebno pri otrocih tedaj učitelju treba. — Žalostno se Vam morebiti tudi zdi, da je, kakor sami pripovedujete v dopisu, en kmet rekel: »za te se bolj spodobi pozdravljati s »Hvaljen bodi Jezus Kristus!« in eden: kaj boš nemško pozdravljaj, saj tako ne znaš nič nemški (kaj se bahaš, kakor bi znal nemški), pozdravljaj slovensko, saj mi nismo Nemci, ampak Slovenci. To so »žalostne« besede, ali ne? »Žalostno«, da ima Slovenec in še celo kmet toliko pameti in zna tako modro govoriti, čeravno se tega v Vaši šoli ni naučil. Čuditi se je, da se Vaš časnik ni sramoval teh besed priprostih ljudij in jih je natisnil. Bralcem, če kaj mislijo, bodo gotovo koristne. Premisljajte vendar one besede tudi

globoški „Nemci“ in vzemite si jih k srcu! — 7. Ker je dvojezična šola t. j., ker se v enem razredu nemško uči, zato se bo v Globasnici zmirom nemško pozdravljalo, pravite. Morda pa le zato, ker in dokler ste Vi pri nas. Škoda, da niste povedali, morda hočete še le nalašč na nemški pozdrav siliti, samo da bi nas dražili in otroke hujskali? Tu je politika, nadražena zoper Slovence, stariše šolarjev, napeta reč. To čutimo mi in otroci, ker šolarji iz nemškega razreda kakor nalašč od daleč vpijejo, če nas katerega vidijo na polji ali vinogradih. Žalostno za šolo! Kdo pa bo imel odgovornost za sad te žalostne razprtiče? Ljudstvo? Ne, učitelj je študiral in mora pametnejši biti, tedaj previdno ravnati, da ljudstva in otrok ne razdraži. Upamo, da se spametuje. Mi si pravice ne damo vzeti, da bi nas naši otroci ne smeli več pozdravljati kot domače po naše!

Iz Št. Petra nad Velikovcem. (Shod.) Shod, ki ga je priredilo kat.-pol. in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem dne 7. t. m. pri Vedeniku v Ribnici, se je ob ugodnem vremenu zelo dobro obnesel. Zbralo se je lepo število kmetov-volilcev, ki so prišli ne le iz domače občine, marveč tudi od onkraj Drave, iz Vogrč in Rinkol, dalje od Rude, Gorenč, Vovber itd. Pazljivo so sledili navzoči poročilu svojega državnega poslanca gosp. Lamberta Einspielerja, ki je v nad jedno uro trajajočem govoru podal podobo delovanja, ali prav za prav ne-delovanja našega državnega zbora. Izbornemu govoru je sledila živahna pohvala. Gospod Rozman je kazal ob raznih sklepih našega deželnega zbora, kako malo se nasprotniki zmenijo za koristi kmetkega stanú ter omenjal raznih nasprotnih društev. Zato pa naj se kmetje družijo po zadrugah za odločno samoobrambo. G. Treiber označuje postopanje in delovanje domačih nasprotnikov ter zaključuje shod z „živio“-klici cesarju. Iskreno zahvaljevali so se volilci svojemu vrlemu poslancu in ostali vkup v neprisiljeni domači zabavi, katero so povzdignili zlasti domači pevci s petjem. Čast jim!

Izpod Obirja. (Žalovanje Kapljancev po Bismarku.) Stal sem ob deroči Beli zamišljen, ne meneč se, kaj se godi okoli mene. „Priatelj“, nagovorijo me naenkrat valovi, „kaj stojiš tukaj tako žalosten, ali morda tudi ti tako žaluješ kakor Kapljanci?“ — „No, zakaj pa žalujejo?“ vprašam jih radovedno. — „O, ali ne veš, da je umrl njih bog — Bismark?“ — „To pa že, to; kaj takešnega je gotovo obžalovanja vredno. To bodejo pa gotovo tudi velikanske ceremonije, katere prirejajo svojemu umrlemu bogu.“ — „Seveda, dragi, le poslušaj, vse ti povemo.“ In začeli so mi praviti čudne stvari. — Tam, kjer so nekdanj pradedje Slovencev postavili trdnjave, da bi ubranili Turkom vohod v Železno Kapljo in jih pognali nazaj, tam je zavihrala v zadnjih časih veličastna zastava — frankfurtarica (mislim, da imajo samo to eno, a ponajšajo se toliko z njo, da jo pri vsaki priložnosti razobešajo). In zakaj? Zato, ker je Bismark umrl. Ubogi Slovenci, na slovenskih tleh, tam kjer so se nekdanj borili naši pradedje za najdražje svetinje, za sv. vero in milo domovino, tam razobešajo zastavo, ki naj naznanja žalost, katero občutijo nekateri Kapljanci ob smrti svojega boga Bismarka! Tužna nam majka!

Koliko srag so vsi prelili,
Ko so zastavo gor pribili;
Več pa hlač so še strgali,
Ko nazaj so jo mahali.“

Tako nekako se jim je godilo pri tem slavnostnem poslu, kakor so mi povedali valovi. Prelili so mnogo, mnogo grenkih solzic. „Bile so to grenke solzice“, tožili so valovi, „solze, polne tuge in žalosti. Naša mati Bela bi se morala že davno posušiti, a še pravočasno so nam prišli žalujoči Bismarkovci na pomoč, da nam ni zmanjkalo sape.“ In pomočil sem svoj meziniec v vodo, hoteč poskusiti, kako grenke so te solzice, in pritrditi moram:

„Da za Bismarka dovolj je slano,
Svetu vsemu bodi znano.“

In kaj so še vse storili! Bismarkovo podobo ovili so s črnim trakom, da še bolj pokažejo svojo žalost. Najboljše bi jo seveda pogodili, če bi tako naredili, kakor so mi zapeli valovi:

„Nam se le to kaj čudno zdi,
Da se niso v tinto vtaknili,
Potem bi bili vsi črni,
Kakor kakšni dimnikarji.“

Te in enake norosti počenjajo v „velenemškem“ našem trgu. Prav dobro jim je povedal neki treznomislec mož: „Gospodje, zdaj je še le poletje, pust bode še le po zimi.“ Smeja se, pa tudi užaljen, da se godi kaj takega na slovenskih tleh, podal sem se domu, iz valov pa mi je donelo še na uho:

„Če bodo Kapljanci tako uganjali,
Še krave in junci se jim bodo smejali.“

Iz Kleč. (Naša posojilnica.) Na skrajni naši meji, v kraju, kjer imajo nasprotniki silno veliko moč, med dvema nasprotnima posojilnicama v Vernbergu in v Vrbi, posluje naša posojilnica. Veliko imamo zato prebiti, preden leto mine. Ali z

božjo pomočjo in vsled vstrajne delavnosti in požrtvovalnosti posameznih odbornikov in rodoljubov, gremo še zmirom naprej. — Ker se je odpisalo pri inventarju in tiskovinah celih 150 gld., znaša čisti dobiček le 296 gld. 45 kr. Od tega dobička se je dovolilo pri običnem zboru v dobre namene: Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 30 gld., sosednim župnim cerkvam na Dravi, v Dvoru, Gozdanjah po 15 gld., na Domačalah 10 gld., v Skočidolu 40 gld. in za ročno brizgalnico v Udmatu 30 gld. Ostali znesek se pripiše k rezervnemu fondu. — Gledé izposojevanja in povračila denarja se bode ravnalo, kakor se je pri prejšnjih običnih zborih sklenilo. — Delajmo še zanaprej za naš blagor in napredek. Bog z nami! Vse za vero, dom, cesarja!

Iz Rovt na Notranjskem. (Nova maša.) Le dva novomašnika — Slovence je dalo letos celovsko bogoslovje koroškim Slovincem. Jeden izmed njiju, g. Matej Trepal, je zapel novo mašo dne 31. julija v svojem rojstnem kraju, v Rovtah na Notranjskem. Vse se je zbralo ta dan v prijazni vasi, vse, kar pozna in čisla vrlega novomašnika. Prihiteli niso samo kmetje, počastila ga je še svojim prihodom bližnja duhovščina in posvetna gospoda iz Logatec. — Izborno je razložil raz leco veljavo katoliškega duhovna preč. g. dekan vrhniški. Po sveti maši pa so se vrstile pesmi in napitnice. Ljubezen do slovenske domovine in materinskega jezika je vdihnila gosp. novomašniku napitnico na slavno družbo sv. Cirila in Metoda, ki deluje zlasti na Koroškem na to, da bi rešila Slovence narodnostne smrti. Ko je končal lepi govor, šla je za narodno probajo navdušena gospica Mimica Tollazzi od gosta do gosta nabirat darov za družbo sv. Cirila in Metoda. Nabrala je 60 kron, za kar ji pač vsak zaveden Slovenec izreka zahvalo. — Davno že je bilo zašlo solnce, a še sta vesel govor in glasna pesem naznanjala, da se vesele prebivalci Rovt in okolice dneva, »ki ga je Gospod naredil«. Veseli se ga pa lahko tudi koroški Slovenec, ki dobi v gospodu novomašniku vnetega vodnika proti nebesom in neustrašenega zagovornika in branitelja pravic, ki jih terja naš narod. —an.

Politični pregled.

Avstro-Ogerska. Notranji politični položaj je nejasen in zakrit kakor kedaj poprej. Minuli teden mudili so se ministri, avstrijski in ogerski, večkrat v Išču pri cesarju in imeli dolga posvetoovanja, a do kake odločitve, kako naj se vlada naprej, do sedaj ni še prišlo. Dne 24. se zberejo ministri zopet v Budimpešti, da se posvetujejo, kako se naj podaljša nagodba. Nekateri listi pišejo, da se državni zbor zopet skliče 5. ali 15. septembra.

Druge države. Vojska med Španci in Amerikanci je končana, mir je sprejet in obe državi se dogovarjate, kakšno bode odslej razmerje med njima. Vojska končala je za Španijo nesrečno, ker izgubila je v Ameriki vso moč in oblast. Na Filipinskih otokih so si Amerikanci osvojili glavno mesto Manilo. — Listi so zadnji čas večkrat poročali, da sv. Oče nevarno boleha. Najnovejša poročila pravijo, da se je zdravje sv. očetu že zopet povrnilo. Trpeli so zavoljo prevelike vročine. V pismu (encikliki) do laških škofov sv. Oče odločno oporekajo krivicam, ki jih dela laška vlada katoličanom s tem, da zatira katoliška društva in časnike.

Novičar.

Na Koroškem. (Spominska slavnost.) V spomin dvajsetletnice, odkar je Avstrija zasedla Bosno in v proslavo cesarjeve petdesetletnice napravili so dosluženi vojaki (veterani) v Celovcu dne 14. in 15. t. m. lepe slavnosti. V farni cerkvi so imeli slovesno službo božjo, potem je bil slavnosten sprevod po mestu, v pondeljek pa ljudska veselica na Križni Gori. „Tajnaceljni“ pokazali so ob tej priliki pravo svoje avstrijsko „domoljubje“. Izogibali so se slavnosti in jo še nekako smešili po svojih listih. Tudi svojih hiš niso okinčali z zastavami. Dočim jih razobešajo, če pride le par „turnarčkov“ ali kolesarjev v mesto, nimajo jih, ko se obhaja odločno avstrijska, domoljubna slavnost. Na mestni hiši, na kateri so ob smrti Bismarkovi (!) razobesili črno zastavo, si zdaj zastoj iskal kakega znamenja! — Na cesarjev rojstni dan je mesto po ulicah razobesilo zastave in na glavnih trgih — frankfurtarice! Kakor se nam pripoveduje, hotel je mestni župan pozvati hišne posestnike, da okinčajo ob cesarjevem rojstnem dnevu svoje hiše, a večina mestnih svetovalcev je to odklonila! Tudi prav tako; naj se le kažejo v nesramni svoji nagoti, bodo vsaj tudi na merodajnem mestu začeli spoznavati te ljudi!

— (Cesarske slavnosti.) Strelci v Borovljah napravijo dne 18., 21. in 22. avgusta v proslavo cesarjeve petdesetletnice slavnostno streljanje na tarčo, h kateremu pride tudi iz drugih krajev mnogo udeležencev. — V Prevaljah so imeli šolarji dne 14. t. m. lepo cesarsko slavnost.

— (Duhovske zadeve.) Župnijo Koprivno je dobil tamošnji provizor, č. g. Alojzij Hutter; župnijo Železno Kapljo vč. g. Andrej Aplén, župnik v Št. Jakobu v Rožu.

— (Nezgode.) Pri Spod. Dravbergu je utonil dne 7. t. m. v Dravi gojenec vojaškega vzgojevališča v Dunajskem Novem Mestu Al. Batjek. Truplo so našli nekaj dni pozneje pri dravskem Brodu. — V Št. Petru, obč. Št. Jakob v Zg. Rožu, je pogorel dne 9. t. m. Šustarjev skedenj. V nevarnosti je bila vsa vas. — Pri Sv. Boštjanu ob Št. Vidu je strela ubila kmetico K. Klančnik. Zapustila je šest otrok. — V Drolpoljah blizu Šmohora je dne 6. t. m. pogorelo 15 hiš. Škoda je ogromna. Deželna vlada je zankazala, naj se za pogorelece nabirajo prostovoljni darovi ob enem z onimi za pogorelece v Goricah.

* V Žužalčah blizu Beljaka je umrl slovenski rodoljub, g. Jan. Lapuš. N. p. v m.! — Krošnjarenje so prepovedali v Porečah. — Pod Ljubelom je umrl posestnik znane gostilne „pri Nemškem Petru“, Peter Čanko, star 76 let.

Na Kranjskem. Bela Ljubljana pozdravlja ta mesec obilo slovenskih gostov. Začetkom avgusta so tam zborovali slovenski učitelji, ko pišemo te vrstice se tam zbirajo slovenski župani iz vseh naših pokrajin in prihodnje dni imajo tudi dijaki svoj shod. Zborovanja se vršijo v ta namen, da bela Ljubljana dostojno proslavi petdesetletnico vladanja cesarjevega, pa tudi za to, da Slovenci zopet krepko zahtevamo svoje pravice. Dal Bog posvetovanjem srečen izid in mnogo uspehov! — Odvetniška zbornica je sklenila, da hoče odslej slovenski uradovati. — Ministerstvo je potrdilo pravila društva „Naša Straža“. Naj bi kmalu in uspešno začelo delovati!

Na Štajerskem. Pevska slavnost v Celju dne 14. in 15. t. m. se je ob ogromni udeležbi sijajno izvršila. Pekla pa je celjske „hajlovce“, ki so Slovence zopet surovo napadali. Celjani ostanejo dosledni v — surovosti! — Toča je po mnogih krajih napravila obilo škode na sadju in po vinogradih. Posebno oškodovani so: Sv. Anton v Slov. Goricah, Lembah, Jelenče, Kaniža, Kamnica itd.

Na Primorskem. Pri občinskih volitvah v Voloskem, pod katero občino spada tudi slavno zdravilišče Opatija, so v 3. in 2. razredu jednoglasno prodrli Hrvatje. Dasi so se združili Lahi in Nemci, predla jim je tako slaba, da se niti k volitvi niso upali. Slava! — Socijaldemokratska lista „Delavec“ in „Svoboda“ v Trstu sta nehala izhajati, ker jima je zmanjkovalo za življenje potrebnih močij. Prav tako! — Spomenik slovenskemu junaku Čehovinu so slovesno odkrili v Zgornji Branici dne 14. t. m. — V Kopru je umrl vrli narodnjak, prof. Jož. Kristan. N. p. v m.!

Poslano.

Sedanji občinski odbor v Kotmarivasi je dal že dvakrat po božji službi pred cerkvijo razglasiti nek oklic, v katerem pravi, „da je odstopil občinski odbor zapustil sledeče dolgove: 1.) Bolniške stroške za leto 1895, 1896 in 1897 po 233 gld. 2.) Donesek za okrožnega zdravnika 1893 do 1897 225 gld. 3.) Tožbine stroške g. dr. Metniža 45 gld. 97 kr. 4.) Občini Vetrinj šolske doklade za leto 1897. 93 gld. 5.) Stroški v hiralnici za l. 1897. 42 gld. 66 kr. 6.) Dalje je taista za stavbo Obritovega mosta, ki je ne vračunši tlako prišel na 598 gld. 70 kr., vzela iz občinske hranilnične knjige 100 gld. Toraj znaša ves zaostanek 739 gld. 63 kr. Pri izročitvi urada nam je oddal župan Prosekar 54 gld. 95 kr., ne da bi omenil teh dolgov. Ko je zdaj umirovljeni občinski odbor l. 1892. prevzel upravo, dobil je: Na terjatvah 462 gld. 28 kr., na dolgovih 292 gld. 25 kr. Torej čistega 170 gld. 3 kr. več.“

Tako pravi oklic nasprotnikov, a h temu pripomnimo: Štev. 1. Bolniške stroške so sešeli do dne 14. majnika 1898. l. in ne kakor bi bilo pravilno samo do 16. februarja. Do 14. majnika jih je gotovo več, ker bolniški stroški v tem času največ dohajajo.

Štev. 3. Tožbini stroški se omenjajo, a tega ne povedo, kako so nastali. Občina je bila tožena za vzgojevalne stroške Tomaža Mörtilča v znesku 288 gld., katerih občinsko predstojništvo ni hotelo plačati. Mnenje predstojništva je tudi zmogalo in teh 288 gld. ni bilo treba plačati. Mar bi sedanji odbor rajši plačal 288 gld., kakor se potegoval za blagor občine??

Štev. 4. Šolski dokladi za občino Vetrinj ne znašajo za leto 1897. 93 gld., ampak samo 82 gld. 6 kr.

Štev. 5. Stroški v hiralnici se plačujejo vedno še le 1. četrtletje. (Pod sedanjo vlado se bodo gotovo 3 leta prej plačevali?)

Štev. 6. Za Obritov most se je z dovoljem občinskega odbora res izvelo 100 gld.; zato so se pa cestne doklade za leto 1898. nastavile za 3 procenote višje, kakor bi bilo drugače treba. Občinske doklade se radi tega niso smele povisati, ker je davčna občina Berde izvzeta od plačil za to cesto. Tako se ta stotak občinski blagajni sam povrne.

Od do zdaj naštetih zaostalih plačil se mora še odšteti: 1.) Za Obritov most 100 gld., ker se letos ta svota vrne, 2.) v gotovini oddanih 54 gld. 95 kr., 3.) je v davkarji še dobili 31 gld. 68 kr. in 4.) kar se je pri šolskih dokladah za Vetrinj preveč ustavilo 10 gld. 94 kr., skupaj 197 gld. 57 kr.; tako da je dolga le 542 gld. 6 kr. in ne kakor se lažljivo trdi v oklicu 684 gld. 63 kr.

L. 1892. pa smo sprejeli skoraj ravno toliko dolgov in ne čistih dohodkov, kakor trdi oklic; namreč: 1.) Bolniških stroškov 138 gld. 40 kr., 2.) donesek za okrožnega zdravnika 45 gld., 3.) prejšnjemu županu 245 gld., 4.) za pokopališče se je vzel iz občinskega premoženja 100 gld., skupaj 528 gld. 40 kr. Sprejeto pa je bilo 108 gld. 29 kr., toraj je bilo dolga 420 gld. 11 kr.

Nesramna laž je toraj, kar se trdi v oklicu, da smo dobili še 170 gld. 3 kr. čistega dohodka.

V oklicu se govori kakor da bi bil razloček 909 gld. 65 kr., v resnici pa je 121 gld. 95 kr.

Kakšne stroške pa smo imeli v teh letih? O tem seveda molčijo naši nasprotniki, ker se bojé resnice. Zidanje dveh mostov nas je stalo 1500 gld., naprava novega pokopališča čez 1400 gld., tako, da je že tukaj blizu 3000 gld. izvanrednih plačil. Da bi pa občani tako ogromne stroške kar vse v dveh letih plačali, s tem, da morajo plačati še višje občinske doklade, to se pač ne more zahtevati. To se plača polagoma v letih, ko ni toliko izvanrednih stroškov. Občinske doklade še bolj povišati — pa gotovo ni posebna umetnost.

Iz povedanega se dovolj spozna resnicoljubnost nasprotnikov! Jasno je, da kdor trdi take neresnice, a jih ne prekliče, zasluži ime — lažnjika!

Kotmarovas, koncem julija 1898.

Matija Prosekar,
bivši zupan.

Ivan Štih, Lorenc Koban,
bivša obč. svetovalca.

Prvi vseslovenski shod kršč.-socijalnih delavcev v Ljubljani.

Vsem slovenskim krščansko-socijalnim delavcem po Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem naznanjamo, da bo v nedeljo, dne 18. sept. t. l. v Ljubljani prvi vseslovenski shod krščansko-socijalnih delavcev.

Kaj nas nagiba, da sklicujemo tak shod?

Letos praznuje naš ljubljani vladar svojo petdesetletnico. Ko se vse veseli njegovega slavlja, ne smejo zaostati slovenski delavci. Hvala Bogu, velika naša večina njihova si je še ohranila zavest dolžnosti, ki jih ima do svojega cesarja, zavest hvalečnosti do njega, ki je porušil ovire delavskim organizacijam, ki je v skrbi za delavsko varstvo in zavarovanje ustvaril že mnogo koristnih zakonov, ki je zadnji čas tudi v političnem življenju dal mesto delavskemu stanu. Zato bodi njegovega blagoslovna dela spominu v prvi vrsti posvečen naš shod, — dokaz naše sinovske udanosti in ljubezni.

Vseslovenski shod sklicujemo, ker je sedaj bolj kot kdaj treba, da javno prosvedujemo (oporekamo) proti pogubnemu internacionalizmu, ki se iz tujine zanaša med naše delavce in da veličastno pokažemo, da v obrambi narodnih pravic stoji slovenski krščanski delavec vedno v prvih vrstah.

A še drugih razlogov imamo dovolj. Žalostni, obupni prizori na vseh straneh! Kdo z žalostjo ne opazuje, kako naglo propadajo slovenski delavski stanovi sploh? Komu pač niso znane žalostne razmere slovenskega delavstva? Kako vsej tej nesreči pomagati? Premišljujemo, posvetujemo se, delajmo najprej sami, in Bog bo blagoslovil naše misli in delo. To je gotovo: če bomo mi storili vse, kar zahteva od nas krščanska pravičnost pa krščanska ljubezen, bo tudi Bog storil vse, česar nam je treba.

Za taka posvetovanja so potrebni shodi. In zato sklicujemo letos prvi vseslovenski shod kršč.-socijalnih delavcev. Sobratje! Pridi na shod vsak, kdor le more! Na tem shodu se bomo ozrli po svetu ter si ogledali, kako si drugod pomagajo delavci, v prvi vrsti krščansko-socijalni delavci, potem pa hočemo preudariti, kako si hočemo mi, vsi slovenski krščansko-socijalni delavci, skupno pomagati.

Sobratje! Dosedaj smo napravljali le vsak v svojem ožjem kraju delavske shode, sedaj nas je pa že toliko povsod, kjer prebivajo Slovenci, da lahko napravimo velik, veličasten vseslovenski delavski shod. Na tem shodu si hočemo znova utrditi svoje prepričanje, znova se navdušiti za misel krščansko-socijalno.

Ob enem se bo tisti dan blagoslovila naša zastava, zastava slovenskega krščanskega socijalnega delavstva, zastava vse slovenske krščansko-socijalne organizacije. Ta zastava bo zanjaprej vidna vez, ki nas bo vezala in nas vodila v našem težkem boju!

Ker pa bo zastava skupna last vseslovenske krščansko-socijalne organizacije, zato vabimo ob enem vsa slovenska društva te organizacije in sploh vse prijatelje slovenskega krščansko-socijalnega delavstva: pridite k slavnosti blagoslovljenja naše zastave!

Trdno smo prepričani, da s tem dnevom naredimo velik, važen korak naprej proti cilju, ki ga je nam zarisal z neizbrisnimi črkami poglavar naše svete cerkve, papež Leon XIII., v blagor in čast slovenskih delavcev.

Opomba I. Vsa korespondenca, ki se tiče vseslovenskega delavskega shoda, se do pošilja glavnemu tajniku po naslovom: Luka Smolnikar, stolni vikar v Ljubljani.

Opomba II. Zastava je naročena; da se pa pokrijejo obilni stroški zanjo, prosijo se vsi prijatelji krščansko-socijalne organizacije blagohotnih prispevkov, ki naj se pošiljajo uredništvu „Glasnika“.

V Ljubljani, dne 10. avgusta 1898.

Pripravljalni odbor.

Listnica uredništva.

Gospodu S. Krassnig-u, bivšemu županu v Sretni-vasi. Vaš „popravek“ smo prejeli, a naznanjamo Vam, da ga ne maramo objaviti in tratiiti dragi prostor v listu s takšnimi — norčijami. Da 6 tednov iščete „resnico“ in dne 10. avgusta „popravljate“ prav po svojem, kar smo mi pisali dne 20. junija, to je vendar malo preveč časa tudi za — pasje dni! Gotovo je pa boljše tudi za Vas, da Vašega takimenovanega „popravka“ ne objavljamo, ker bi se Vam vsakdo, kdor ve, kako se je v Svetinvasi godilo pri zadnjih volitvah, smejal na glas! Torej je popravek našel mesto, katero mu gré — v košu!

G. Fr. Gr. na Br. Vaše „Poslano“ pride prihodnjič. Zdravi!

Vabilo.

— Katoliško delavsko društvo za Prevalje in okolico napravi dne 21. t. m. ob 3. uri popoldne pri Štöklju v Farski vasi svoje mesečno zborovanje. K prav obilni udeležbi vabi

odbor.

Za pogorelce v Goričah ob Zilji

so darovali:

Preč. g. Lambert Einspieler, državni poslanec	20 kron
G. Miha Pesjak v Kamnigoric	5 „
G. Vekoslav Legat v Celovcu	4 „
G. France Sadnikar v Celovcu	4 „
G. Jos. Rozman v Celovcu	5 „
G. Jak. Hedenik na Žihpoljah	1 „

Vkup 39 kron

Darovalcem hvala! Nadaljne blagohotne darove sprejema uredništvo „Mir“-a.

Naznanila.

Zahvala.

Ob smrti iskreno ljubljene, nepozabnega soproga, oziroma očeta in strica, gospoda

Janeza Lapuš-a,

hišnega in zemljiškega posestnika v Beljaku in Žužalčah, došlo nam je od blizu in daleč toliko dokazov iskrenega in odkritosrčnega sočutja, da nam je nemogoče zahvaljevati se posameznikom.

Zato se tem potom srčno zahvaljujemo vsem, ki so v naši bridkosti tako srčno sočutili z nami ter vsem, ki so v tolikem številu spremili pokojnika k zadnjemu počitku, posebno častiti duhovščini, ter za mnoge drage vence.

V Beljaku, dne 11. avgusta 1898. l.

Žalujoči zaostali.

Ječmen

kupuje in plačuje po najvišjih cenah tovarna za sladno in figovo kavo C. Wenger v Celovcu, Št. Rupertska cesta.

Učenca, zmožnega slovenskega in nemškega jezika, vsprejme v svojo trgovino takoj **Peter Merlin,** trgovec v Celovcu.

Od Siperja na Žihpoljah

je velik črn pes, z dolgo dlako, ubegnili. Kdor ga vjame, naj ga proti dobri nagradi odda g. plem. Ehrfeldu, bankirju v Celovcu, ali pa pri „Siperju“ na Žihpolji.

Služba cerkovnika in organista

se **takoj** oddá. Pojasnila daje farni urad na Žihpoljah.

Hiša na prodaj

s 7 oralov svetá. Več pové Matej Šimon na Rovti v Hodiški fari (pošta Keutschach).

Zaradi bolehnosti posestnika se dá

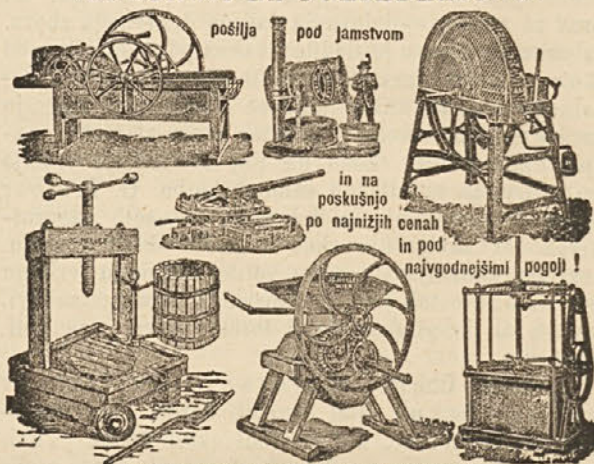
v najem gostilna s poljem,

ki ima 16 birnov posetje, s travniki in pašo, blizu farne cerkve in železniške postaje (Haltestelle). Vse je v dobrem stanu. Kje? pove uredništvo „Mira“.

Andrej Grohar,

črevljar v Celovcu, Fröhlhove ulice št. 10., rodom Slovenec s Tolminskega, se priporoča svojim rojakom, kakor tudi čast. duhovščini in izdelovanje vseh vrst elegantnih in trpežnih črevljev.

VSÍ STROJI ZA POLJEDELSTVO!

Leto čisto, mirno ali priročno, na vsakodnevne stroje. Bogato ilustrirani 192 strani obsežni ceniki v slovenskem in nemškem jeziku na zahtevanje takoj zastoj.

J. G. HELLER, DUNAJ
PRATERSTRASSE 49.
Preprodajalci se iščejo.

Za porabo sadja. Za pridelovanje vina.

Stiskalnice

za sadni mošt
za grozdno vino

s stalno delujočim dvojnimi tiskalom in uravnavo stiskanja „Herkules“. Jamčimo za najvišjo zmožnost, do 20 odstotkov višjo, kakor pri vseh drugih stiskalnicah.

Sadni in grozdni mlini. Stroji za obiranje sadja.

Popolne naprave za pridelovanje mošta, stalne in za prevažanje. Stiskalnice in mlini za pridelovanje sadnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, lupilce in rezalnice, najnovejše samodejne patent-brizgalnice za grozdje in rastline „Syphonia“, izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši, najbolj izvrstni in priznani najboljši sestavi

PH. MAYFARTH & Comp.

c. kr. izključlj. privilegirana

tovarna poljedelskih strojev, livarna in plavž na par.

Dunaj, II. Taborstrasse št. 76.

Obdarovani z nad 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširni ceniki in mnoga priznalna pisma se delijo zastoj. — Zastopniki in prekupec strojev se iščejo.

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

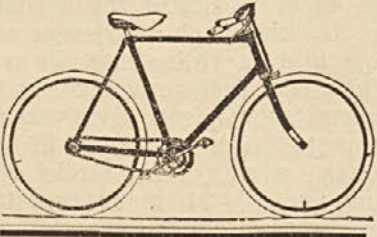
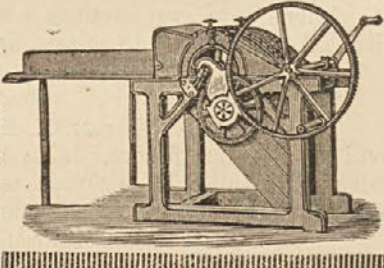
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse šte. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodo gonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Vozite se po „orožnem kolesu“!

Da nedosegljivo lahko tečejo in da se zato človek ne utruja, je glavna prednost koles (biciklov)

orožne tovarne Steyr.

Največja tovarna te vrste na svetu!

Zastopnik: **C. A. Steininger, Gradec.**